

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md
e-mail: secretariat@justice.gov.md

26.08.2024 nr. 04/1-7973
la nr. 40/3358 din 20.08.2024

Ministerul Afacerilor Interne

Urmare examinării repetate a *proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind procedura de azil) (număr unic 554/MAI/2024)*, comunicăm că, majoritatea observațiilor înaintate de către Ministerul Justiției în raportul de expertiză juridică nr. 04/1-6913 din 22.07.2024, au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

Totodată, la forma actuală a proiectului se înaintează unele propuneri de îmbunătățire a calității proiectului de act normativ:

La Articolul I (modificarea Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova):

La pct. 2 cuvintele „se completează cu noțiunile” se vor substitui cu textul „se completează cu noțiunile „condițiile materiale de primire”, „solicitant de azil cu necesități speciale” și „document de identitate temporar al solicitantului de azil” cu următorul cuprins:”

La pct. 6, textul „„Articolul 11. Nereturnarea”. ” se va exclude ca excedent.

La pct. 8, lit. b), cu privire la identificarea noului element structural propus spre completare, se recomandă atribuirea acestuia a literei „r¹)”.

La pct. 11, lit. a), cuvântul „cuvintele” se va substitui cu cuvântul „textul”. În acest sens, reiterăm faptul că, la formularea amendamentelor, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă se va folosi cuvântul „textul” pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se vor utiliza termenii „cuvântul”/„cuvintele”. Obiecția este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect.

La pct. 15, ce vizează modificarea art. 40⁶ lit. h), după textul „în instituțiile publice de învățământ general,” se recomandă completarea cu textul „precum și în instituțiile publice de învățământ special.”.

La art. 40⁷ lit. d), urmează a fi concretizat tipul/categoria documentelor necesare de a fi prezentate, or, nu orice document pe care îl deține beneficiarul protecției temporare poate avea relevanță în vederea aplicării formei de protecție indicate.

Pct. 21 urmează a fi revizuit și expus în următoarea redacție:

„21. La articolul 55 alineatul (6), se completează cu textul „, care pot interveni numai la sfârșitul interviului”.”.

Sub acest aspect, se menționează că completarea unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică, conform regulii generale de tehnică legislativă, completarea textului la sfârșitul acestuia.

La pct. 23, amendamentele propuse la art. 59 și art. 59¹, se vor reformula și se vor reda în felul următor:

„23. La articolul 59 alineatul (2) și articolul 59¹ cuvintele „Direcția azil și integrare”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Direcția regională a Inspectoratului General pentru Migrație”, la forma gramaticală corespunzătoare”.

La pct. 24, dat fiind faptul că textul supus substituirii în cadrul art. 60 alin. (1) diferă de cel indicat în cuprinsul art. 84 alin. (1) și art. 88 alin. (1), se recomandă divizarea amendamentelor indicate prin completarea proiectului de lege cu un punct distinct de modificare a art. 84 alin. (1) și, respectiv, art. 88 alin. (1).

În cuprinsul amendamentului indicat la pct. 25, în vederea asigurării unei legături dintre părțile propoziției din cadrul art. 61, cuvântul „privind” se va exclude.

Punctele 26 și 27 se vor comasa, întrucât vizează expunerea în redacție nouă a articolelor ordonate consecutiv (art. 62 și 63).

La pct. 29, textul „64¹, 64², 64³, 64⁴” se va substitui cu textul „64¹ - 64⁴”.

La Articolul III (modificarea *Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală*):

La pct. 2 lit. c), în textul dispoziției de modificare a art. 9 alin. (3), se recomandă substituirea cuvintelor „precum statutul de solicitant de azil” cu textul „precum și în cazul încetării statutului de solicitant de azil.”.

Secretar de stat

Stanislav COPETCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2024.08.28 09:53:03 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

22.07.2024 nr. 04/1-6913
la nr. 18-69-7228 din 01.07.2024

**Ministerul Afacerilor Interne
Cancelaria de Stat**

Urmare examinării proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind procedura de azil) (**număr unic 554/MAI/2024**), comunicăm următoarele.

Potrivit notei informative ce însoțește proiectul de act normativ, elaborarea proiectului de hotărâre, rezidă în necesitatea modificării Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, care să țină cont de normele și procedurile Uniunii Europene, standardele în domeniul drepturilor omului, astfel încât să fie asigurată armonizarea criteriilor comune de identificare a persoanelor care au o nevoie reală de protecție internațională, cu respectarea deplină a demnității umane și a dreptului de azil al solicitanților de azil și al membrilor familiei care îi însoțesc. Astfel, în contextul în care Republica Moldova și-a propus drept deziderat de politică externă aderarea la Uniunea Europeană, în calitate de membru va trebui să pună în aplicare întregul *acquis comunitar* în același mod în care acesta se aplică pe teritoriul celorlalte state membre ale Uniunii Europene. Astfel, la etapa de pre-aderare este important de îmbunătățit și adus în corespundere cu principiile și normele directivelor europene în materie de azil, cadrul național în domeniul azilului, precum și reorganizarea autorității competente pentru străini aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 16/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație.

Subsidiar, scopul operării amendamentelor indicate în proiectul de hotărâre se relevă în stabilirea unui cadru juridic coerent și clar privind consolidarea sistemului de azil, garantării solicitanților unei forme de protecție internațională la un tratament egal și adecvat, inclusiv pentru persoanele cu necesități speciale și reducerea cererilor abuzive, respectând drepturile omului, dar și asigurarea ordinii și securității statului.

În contextul examinării proiectului, la definitivarea acestuia se vor lua în considerare următoarele obiecții și recomandări conform rigorilor de elaborare a actelor normative:

La Art. I:

La pct. 2, în vederea utilizării unei terminologii coerente în corespundere cu prevederile Legii nr. 114/2024 privind sănătatea și bunăstarea mintală, se recomandă substituirea cuvintelor „persoanele cu probleme intelectuale și de sănătate mintală” cu textul „persoanele cu dizabilități psihosociale și intelectuale, persoanele cu tulburări mintale și de comportament”.

La pct. 4, în cuprinsul art. 5 alin. (2), după cuvintele „analizarea motivelor invocate și”, se recomandă completarea cu cuvintele „înaintarea propunerii privind emiterea”.

La pct. 6, se necesită divizarea amendamentelor cu privire la art. 11 alin. (1) și (2), or, la alin. (1) se operează cu cuvintele „expulzat sau returnat”, iar în cadrul alin. (2) se operează cu cuvintele „returnat sau expulzat”.

La pct. 14, potrivit art. 38¹ alin. (3), „Protecția temporară se acordă pe o perioadă de un an. În cazul în care motivele de protecție temporară persistă, Guvernul poate prelungi durata protecției temporare cu perioade de până la un an”. În acest sens, pentru o mai bună claritate și previzibilitatea a legii, se recomandă indicarea termenului maxim care poate fi atins în contextul prelungirii duratei protecției temporare.

La pct. 14, în cadrul art. 38³ alin. (1), se recomandă substituirea cuvântului „individual” cu cuvintele „personal sau prin intermediul unui reprezentat”.

La pct. 14, cu privire la cuprinsul art. 38⁵ alin. (1) lit. a), se recomandă substituirea cuvintelor „atingerea duratei maxime” cu cuvintele „expirarea perioadei”.

La pct. 14, în cuprinsul art. 39 lit. b), se consideră judicios excluderea cuvintelor „sau pe care se presupune în mod rezonabil că o înțelege”, or, asemenea prevedere poate crea interpretări diferențiate și chiar abuzive din partea reprezentanților organelor competente în aplicarea procedurii de acordare a protecției temporare. Obiecția este valabilă și pentru pct. 18, art. 54 alin. (2).

Cu referire la același articol, la lit. d), cuvintele „o perioadă care să nu depășească perioada” se recomandă a fi substituite cu cuvintele „în perioada acordării”

La pct. 14, în contextul prevederii art. 40 lit. g), potrivit căreia beneficiarul de protecție temporară este obligat să se supună fotografierii și înregistrării dactiloscopice obligatorii, se constată necesitatea modificării *Legii nr. 1549/2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat*. Așadar, potrivit art. 10 din legea prenotată, beneficiarii protecției temporare, la moment, nu fac parte din categoriile persoanelor care sunt supuse înregistrării dactiloscopice obligatorii.

Totodată, se recomandă excluderea lit. j), or, se constată o dublare a prevederilor art. 40 lit. a) din proiectul de lege.

Adițional, cu referire la numerotarea articolelor de la Capitolul V¹, propus spre completare, având în vedere că normele acestuia vor urma după art. 40, în pofida faptului că acest articol se propune spre abrogare, articolele de la Capitolul V¹ se vor numerota începând cu art. 40¹, întrucât în cazul în care se exclude integral textul unei părți (cărți), unui titlu, capitol, unei secțiuni, unui articol/punct, alineat/subpunct sau al subdiviziunii acestuia, numerotarea lor nu se transmite altor elemente structurale. Renumerotarea nu se admite nici în cazul completării actului normativ cu noi elemente structurale, caz în care noile elemente structurale preiau numărul articolului, alineatului, punctului, subpunctului, capitolului, etc. după care acesta urmează, cu atribuirea indicilor numerici corespunzători.

La pct. 22, cuvântul „sintagma” se va substitui cu cuvântul „textul”. Totodată, se va ține cont că „sintagma” reprezintă o unitate sintactică stabilă, formată din mai multe cuvinte între care există un raport de subordonare, constituind o parte a unei propoziții sau a unei fraze.

La pct. 25, art. 63 alin. (1) lit. c), se recomandă substituirea cuvântului „probabilitatea” cu cuvintele „o bănuială rezonabilă”.

Cu referire la același punct, la art. 63 alin. (1) lit. d), se atenționează asupra caracterului incert și interpretabil al cuvintelor „în mod clar false”, „puțin plauzibile”,

„suficient de bine verificate” și „în mod clar neconvingătoare”. În acest sens, se menționează ca asemenea expresii pot crea probleme în aplicarea prevederilor prenotate și nu corespund condițiilor de previzibilitate și calitate a normei legale. Prin urmare, se necesită revizuirea cuprinsului prevederii de la lit. d).

La pct. 26, art. 63¹ alin. (1) lit. d), urmează a fi concretizat tipul factorilor de stabilitate la care se va face trimitere prin norma enunțată, or, gama factorilor de stabilitate poate fi foarte largă și nu toți factorii de stabilitate pot avea relevanță la aprobarea listei țărilor sigure de origine (exemplu – stabilitatea fiscală).

La pct. 26, art. 63² alin. (2), cuvintele „Procedura țării terțe sigure” se vor substitui cu textul „Procedura rapidă efectuată în baza art. 62 lit. d), ”

La pct. 27, art. 64¹ alin. (1), se recomandă revizuirea lit. c) „menținerea măsurii luării în custodie publică”, or, în sensul *Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova*, custodia publică reprezintă o măsură de restrângere a libertății de mișcare. Totodată, regimul măsurii de luare în custodie publică, temeiurile aplicării, precum și prelungirii custodiei publice, sunt reglementate exclusiv de *Legea nr. 200/2010*.

La pct. 27, art. 64², se consideră necesară excluderea alin. (2) prin care este prevăzut că, decizia de aplicare a măsurii restrictive sub forma obligării de a se prezenta la sediul uneia din subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului General pentru Migrație, nu este supusă nici unei căi de atac. O asemenea prevedere este contrară art. 20 din *Constituția Republicii Moldova*, care garantează dreptul la o instanță de judecată stabilită prin lege pentru contestarea actelor care violează drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanelor.

La pct. 27, art. 64⁴, se recomandă completarea alin. (2) cu textul „, fără depășirea termenului maxim de aflare în custodie publică stabilit în *Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova*.”

Subsidiar, urmează a fi reținute unele rigori de tehnică legislativă ce urmează a fi respectate la elaborarea proiectului de act normativ. Astfel, se va ține cont că, la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv. Remarca este valabilă pentru tot cuprinsul proiectului de act normativ. De asemenea, în cazul expunerii în redacție nouă a conținutului unui element structural sau a unei părți a acestuia, sau în cazul operațiunii de completare cu o nouă dispoziție se va utiliza sintagma „va avea următorul cuprins:”, urmată de redarea noului text (se referă la pct. 27 și 29 din Art. I). La Art. III se va ține cont de prevederile art. 51 alin. (6) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, potrivit cărora alineatele articolului sunt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde.

Secretar de stat

Stanislav COPETCHI

Ex. Vasile Cibotaru
Telefon de contact: 022-201437
Email: vasile.cibotaru@justice.gov.md

Digitally signed by Copețchi Stanislav
Date: 2024.07.22 15:05:42 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

